

**Prošireni Eurocoppice rječnik:
Nazivlje i definicije povezane s panjačama
(*EuroCoppice Extended Glossary*)**

(Lazdina, D., Makovskis, K., Kofman, P.D., Unrau, A. The EuroCoppice Glossary: Terms and Definitions related to Coppice. COST Action FP1301 Reports. 2017, Freiburg, Germany: Albert Ludwig University of Freiburg)

HRVATSKI
ŠUMARSKI
INSTITUT

CROATIAN
FOREST
RESEARCH
INSTITUTE

adventivno

panjača

A b c č ć

bonitet

monokultura

konverzija

j k l m nj

jednodobno

uzgajanje

t u v z ž

temeljnica

zaštita

Eurocoppice rječnik: Nazivlje i definicije povezane s panjačama (Lazdina, D., Makovskis, K., Kofman, P.D., Unrau, A. (2017). The EuroCoppice Glossary: Terms and Definitions related to Coppice. COST Action FP1301 Reports. Freiburg, Germany: Albert Ludwig University of Freiburg)

Urednici:

Dr. sc. Martina Đodan

Robert Bogdanić, mag. ing. silv

Darjan Prugovečki, mag. ing. silv.

Dizajn i priprema:

Robert Bogdanić, mag. ing. silv.

Napomena:

Kao rezultat međunarodnog COST projekta EuroCoppice, međunarodni riječnik nazivlja povezanih uz gospodarenje panjačama dostupan je na web stranici www.eurocoppice.uni-freiburg.de (<https://www.datales.cz/glossary/glossary.php>). Međunarodni rječnik sadrži prijevode za 25 europskih jezika, međuostalim i hrvatski jezik, te usklađenje s hrvatskim definicijama. Engleski rječnik nazivlja objavljen je u publikaciji Lazdina D., Makovskis K., Kofman D. P., Unrau A., 2018: Glossary of Terms and Definitions Related to Coppice. In A. Unrau, G. Becker, R. Spinelli, D. Lazdina, N. Magagnotti, V. N. Nicolescu, P. Buckley, D. Bartlett, P. D. Kofman (Eds.), Coppice Forests in Europe (pp. 33 – 43). Freiburg i. Br., Germany: Albert Ludwig University of Freiburg.

Tijekom provedbe projekta „Problematika gospodarenja panjačama na području UŠP Gospić“, rječnik je preuzet i odobreno je korištenje i prijevod na hrvatski jezik sa kolegama s projekta EuroCoppice (Dagnija Lazdina, voditeljica radne skupine I međunarodnog COST projekta Eurocoppice).

Pojam	Definicija	Pojam	Definicija
Engleski jezik		Hrvatski jezik	
abandoned coppice	see over-aged coppice		v. zastarčene panjače
absolute dry	condition in which the material has a total moisture content of 0%	Apsolutna suhoća	Stanje ili svojstvo materije čija je apsolutna vlažnost jednaka nuli
accumulating felling head	felling head that is able to consecutively fell and accumulate trees	Sječna glava	Sječna glava koja se postavlja na vozilo, rabi se za sječu, držanje i postavljanje stabala na tlo
action	the part of activity that is carried out by a person. Action may be divided into three main types; movement carried out by the physical (mechanical) apparatus, thoughts carried out by the intellect and perception carried out by senses.	Akcija	Dio radnje ili djelatnosti koji obavlja čovjek. Akciju možemo podijeliti u tri glavna tipa: Kretanje fizičke (mehaničke) sprave, misli koje proizlaze iz intelekta i percepcija koja proizlazi iz naših osjetila
adventitious	1. (of buds) those produced elsewhere than normal (such as leaf axils, shoot apices (e.g. those appearing with wounds). 2. (of roots) lateral roots coming from	Adventivni	1. (kod pupova) koji se javljaju na mjestu različitom nego inače (na pazušcima listova), 2. (kod korijena) lateralno (postrano) korijenje koje nastaje na

	organs other than main root system, such as the stem		mjestima van glavnog korijenovog sustava, kao što je stabljika
afforestation	Establishment of a forest or stand in an area where the preceding vegetation or land use was not forest	Pošumljavanje	Pošumljavanje je umjetno podizanje šuma sadnjom sadnica ili sjetvom sjemena na površinama, koje su dugi niz godina bile bez šume.
aged stools	see over-aged coppice		v. zastarčene panjače
air dried basis	condition in which the solid biofuel has dried in air to or nearly to equilibrium moisture content	Zračno suha stanje	Stanje krute biomase koja se osušila na zraku (zrakosuha materija)
animal extraction	extracting trees or logs using animals (e.g., horse logging, mules, oxen, ...)	Privlačenje drva životinjama	Iznošenje ili vuča drvnih sortimenata pomoću životinjske snage
articulated truck	vehicle which has a permanent or semi-permanent pivoting joint in its construction, allowing the vehicle to turn more sharply	Zglobno vozilo	Vozila sa zakretnim zglobovima koji im omogućava oštro skretanje
ash content	see total ash	Sadržaj pepela	maseni udio anorganskoga ostatka koji ostaje nakon izgaranja čvrstoga biogoriva u kontroliranim uvjetima
assortment	classification of tree fraction according to quality, species and dimensions	Drvni sortimenti	klasifikacija drvnih sortimenata, prema kvaliteti, vrsta drveta i dimenzijama

basal area	the area of a cross-section of a tree, normally measured at breast height (1.30 m), over bark. The stand basal area, a sum of all such cross-section areas, is a measure of stand density as square metres per hectare, and often estimated by a relascope	Temeljnica	Temeljnica je površina poprečnog presjeka stabla na prsnoj visini, 1,30 metara od tla. Temeljnica sastojine predstavlja zbroj temeljnica svih pojedinih stabala sastojine, a iskazuje se u kvadratnim metrima po hektaru.
biodiversity	see biological diversity	Bioraznolikost	Bioraznolikost je sveukupna raznolikost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekosustava, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, životnih zajednica te raznolikost ekosustava.
bioenergy	Energy derived from biomass	Bioenergija	Energija dobivena iz biomase
biofuel	fuel produced directly or indirectly from biomass	Biogorivo	Goriva koja se dobivaju direktnim ili indirektnim putem, preradom biomase
biological diversity	The variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems.	Biološka raznolikost	Raznolikost živih organizama u svim ekosustavima, uključujući između ostalog kopnene, morske i druge akvatične ekosustave i ekološke komplekse kojih su dijelom; uključujući raznolikost unutar vrsta, između vrsta i ekosustava

biomass	any organic matter that is available on a renewable or recurring basis, including agricultural crops and trees, wood and wood residues, plants (including aquatic plants), grasses, animal manure, municipal residues, and other residue materials. Biomass is generally produced in a sustainable manner from water and carbon dioxide by photosynthesis.	Biomasa	Biomasa je organska tvar koja spada u obnovljive izvore energije, pojam uključuje poljoprivredne usjeve, drvo i drvne ostatke, biljke (uključujući i akvatične biljke), trave, životinjsko gnojivo, kao i biorazgradivi dio industrijskoga i komunalnoga otpada te druge. Biomasa nastaje na održivi način, procesom fotosinteze iz vode i ugljičnog dioksida.
bone dry tonne	see oven dry ton (see absolute dry)		
branch	side shoots deviating from the stem; does not include foliage (leaves or needles and reproductive organs)	Grana	Grane su postrani izbojci koji su povezani sa središnjim deblom, ali nisu dio debla stabla (ili grma) te ne uključuju zelene dijelove biljke (lišće, iglice, reproduksijske organe)
branchwood	the woody portions of a branch.	Granjevina	Drvena masa svih grana
browsing	Feeding on the buds, shoots and leaves of shrubs and trees by livestock or wild animals.	Brstiti	Ishrana domaćih životinja ili divljači pupovima, izbojcima i lišćem grmova i drveća
bucking	cross-cutting to measured lengths	Prikrajanje	Pikrajanje drvnih sortimenata po dimenzijama
bud	A meristem (either apical or lateral) in early development or resting stages, with its protective coverings; immature shoot, usually protected by scales or prophyll(s), or immature flower, protected	Pup	Meristem (vršni ili postrani) u ranom stadiju razvoja ili mirovanju, sa zaštitnim pokrivoćom; nerazvijen izbojak, najčešće zaštićen ljuskama ili, nerazvijen cvijet, zaštićen braktejama, brakteolama i/ili

	by bracts, bracteoles and/or perianth segments		segmentima ocvijeća
canopy	The foliar cover in a forest stand, consisting of its upper layers	Sloj krošanja	Sloj krošanja u šumskoj sastojini, obuhvaća sloj drveća (gornju etažu).
canopy closure	Ground area covered by the crowns of trees or woody vegetation as delimited by the vertical projection of crown perimeters and commonly expressed as a percent of total ground area - synonym canopy cover - note crown cover measures the extent to which the crowns of trees are nearing general contact with each other	Zastrtost krošnjama	Površina tla zastrta krošnjama drveća ili drvenaste vegetacije, karakterizirana horizontalnom projekcijom pokrovnosti krošanja po ha (u %) - sinonim: pokrovnost krošnjama - napomena: sklop sastojine je pojam koji označava stupanj zastiranja tla krošnjama
carbon cycle	the term used to describe the flow of carbon through a system. The forest carbon cycle refers to the flow of carbon through a forest ecosystem. The global carbon cycle refers to the flow of carbon through the Earth's atmosphere, oceans, forests, and other terrestrial ecosystems.	Ugljikov ciklus	Pojam korišten za izmjenu ugljika na Zemlji. Ciklus kretanja ugljika u šumskom ekosustavu vezan je za izmjenu plinova u šumskim sastojinama. Globalni ciklus ugljika odnosi se na izmjenu ugljika između atmosfera, oceana, šuma i drugih terestričkih ekosustava na Zemlji.

carbon dioxide (CO ₂)	a colourless, odourless, non-combustible gas. Humans and all other living organisms give off carbon dioxide in respiration and decomposition. Trees and other plants absorb it and use it during photosynthesis. Also emitted as a by-product of burning fossil fuels or any carbo-hydrate inclusive biofuels	Ugljični dioksid	Plin bez boje i mirisa, nezapaljiv. Ljudi i ostala živa bića sudjeluju u nastajanju ugljičnog dioksida u procesu staničnog disanja i razlaganja tvari. Drveće i ostale biljke apsorbiraju ugljični dioksid za proces fotosinteze. Nastaje i kao nusproizvod sagorijevanja fosilnih goriva i drugih ugljikovodika.
carbon footprint	the total set of greenhouse gas (GHG) emissions caused by an organization, event, product or person.	Ugljični otisak	Mjera ukupne emisije stakleničkih plinova koju uzrokuje neka organizacija, događaj, proizvod ili osoba.
clear cutting	harvesting operation removing all trees from an area. Some trees might be left for environmental or commercial reasons.	Čista sječa	Sječa kojom se uklanjaju sva stabla u sastojini. Određena stabla mogu biti sačuvana zbog okolišnih ili komercijalnih razloga.
clones	A group of plants produced from cuttings, stump or root sprouts, tissue culture, or some other method that produces offspring genetically identical to the original plant	Klonovi	Skupine biljaka proizvedene iz reznica, izbojaka ili izdanaka, kulture tkive ili neke druge metode koja proizvodi potomstvo genetski istovjetno matičnoj biljci
compound coppice	see coppice with standards		v. panjača s pričuvcima
conversion	A change from one silvicultural/management system to another, e.g. from clearfell to selection forest. Sometimes also used for a change from one (set of)	Konverzija šuma	Promjena načina gospodarenja šumama, npr. iz čiste sječe u preborno uzgajanje. Konverzija se odnosi i na promjenu strukture sastojine

	species to another.		
coppice	1. A plant derived by coppicing. 2. Any shoot arising from an adventitious or dormant bud near the base of a woody plant that has been cut back.	Panjača, izdanačka šuma	1. Biljka nastala iz šume panjače. 2. Izbojak iz adventivnog ili dormantnog pupa iz panja stabla koje je posječeno
coppice conversion by aging	The low coppice is no longer cut so that stands reach a maturity in which they are able to regenerate naturally by seed. During the waiting period, tending operations (e.g., cleaning, thinning) are applied depending on the stage of development. These interventions are halted after 60-80 years, after which silvicultural systems typical to high forests can be applied in order to regenerate the stands naturally by seed.	Konverzija panjača po dobi	Panjača kojom se prestane gospodariti (sječa stabala) tako da stabla dostignu fazu plodonošenja i prirodnog pomlađivanja sjemenom. U periodu dok stabla ne započnu s plodonošenjem, provode se uzgojni radovi (npr. čišćenje, prorede) s obzirom na razvojni stadij sastojine. Nakon 60-80 godina, spomenuti uzgojni radiovi prestaju i može se primjenjivati visoki uzgojni oblik gospodarenja, odnosno prirodno pomlađivanje sjemenom.
coppice conversion by replacement	The restoration of such coppice stands for their conversion to high forest is done either by (1) Clear-cutting, followed by planting, mostly of conifer tree species such as pines or Norway spruce; (2) Clear-cutting, followed by manual/mechanical seeding of	Konverzija panjača supstitocijom	Obnova i konverzija panjača u viši uzgojni oblik obavlja se (1) čistom sječom, sadnjom, ponajprije četinjača iz roda borova ili običnom smrekom; (2) čistom sječom nakon koje slijedi ručna ili mehanička sadnja šumskog reproduktivnog materijala vrstama,

	species such as oaks; (3) Use of high forest silvicultural systems, such as uniform shelterwood cutting.		kao što su hrastovi; (3) Korištenje uzgojnih mjera karakterističnih za šume visokog uzgojnog oblika, kao što je pomlađivanje pod zastorom krošanja
coppice forest	Forest which has been regenerated by allowing regrowth from cut stumps or root suckers, or both, i.e., by vegetative means. Normally grown on a short rotation for small poles, but sometimes, e.g. some eucalypt species, to a substantial size.	Šuma panjače	Šume koje su obnavljane na način da se omogućio ponovni rast izbojaka iz panja ili izdanaka iz korijena ili na oba načina, tj. vegetativnim metodom. Obično se uzgajaju u kraćoj ophodnji za proizvodnju malih supova, ali ponekad, kod npr. eukaliptusa, i značajnih dimenzija
coppice selection system	A coppice system in which only selected shoots of merchantable size are cut at each felling, giving uneven-aged stands.	Panjača s prebirnom sječom	Uzgojni oblik panjača u kojoj se sjeku samo odabrani izbojci prodajne veličine, čime se dobivaju raznodobne sastojine.
coppice shoot	see shoot		
coppice stand	Forest stand composed of stools that produce coppice shoots which form the major part of the crop	Sastojina panjače	Sastojina panjače koju čine panjevi iz kojih se vegetativno razvijaju izbojci korišteni kao glavni izvor drvene sirovine
coppice system	Silvicultural system in which crops regenerate vegetatively by stump sprouts and the rotation is	Panjača, niski uzgojni oblik šuma	Šume niskog uzgojnog oblika u kojem se pomlađivanje odvija vegetativno iz izbojaka, a

	comparatively short.		ophodnja je relativno kratka.
coppice with standards	A coppice system in which selected stems are retained as standards at each felling to form an uneven-aged overstorey which is removed selectively on a rotation constituting some multiple of the coppice rotation; a crop partly of vegetative and partly of seedling origin.	Panjača s pričuvcima	Način gospodarenja panjačama u kojem se odabrani izbojci sačuvaju kao pričuvci prilikom svake sječe kako bi se formirala raznodobna sastojina kojom se gospodari preborno sa ophodnjicom koja je par puta kraća od ophodnje panjače. Sastojina je dijelom vegetativnog porijekla, a dijelom iz sjemena.
coppicing	production of new stems from the stump or roots as a regeneration method	Panjače	Proizvodnja novih izbojaka iz panja ili korijena kao regeneracijska metoda
coppicing	1. The production of new stems from the stump or roots. 2. To cut the main stem (particularly of broadleaved species) at the base to stimulate the production of new shoots for regeneration...	Panjače	1. Rast novih izbojaka iz panja ili korijena; 2. Rezanje glavnog izbojka (osobito kod bjelogoričnih vrsta) na bazi korijena kako bi se potaknuo rast novih izbojaka i regeneracija...
crown	the part of a tree bearing branches (live and dead), foliage and reproductive organs of the tree	Krošnja	Dio stabla na kojem su žive ili suhe grane, lišće i reproduktivni organi
cut-to-length method	logging method where the felled trees are processed into demanded (intermediate) products already in the forest, as pulpwood bolts and sawlogs	Sortimentna metoda	metoda pridobivanja drva u kojoj se stabla nakon obaranja na šumskoj površini izrađuju u sortimente potrebne za industriju papira i celulozno drvo

deadwood	all non-living woody biomass not contained in the litter, either standing, lying on the ground, or in the soil. Deadwood includes wood standing, lying on the surface, dead roots, and stumps larger than or equal to diameter defined each forest administration	Mrtvo drvo	Sva neživa biomasa, izuzimajući onu koja se ne nalazi u listincu, koju uključuje dubeće i ležeće mrtvo drvo, korijenje i panjevi jednaki ili veći od promjera definiranih od strane šumske uprave
debarking	removing the bark from felled trees, logs or timber	Stroj za otkoravanje	uklanjanje kore sa posječenih stabala, sortimenata ili drva za preradu
delimiting	removing branches from trees or parts of trees	Očistiti od grana	osloboditi stablo ili dio stabla od grana
derelict coppice	see over-aged coppice		v. zastarčene panjače
diameter at breast height	the diameter of a tree measured 1.3 metres above the ground (DBH).	Prsni promjer	Promjer stabla na visini od 1,30 metara
dieback	A term often used to mean "death". More correctly, it means a progressive death of a tree or a branch from its extremities towards the roots. Dieback can be reversible.	Odumiranje	Pojam koji se često koristi za označavanje smrti. Točnije, označava postupno odumiranje stabla ili grana od njihovih završetka prema korijenu. Odumiranje je reverzibilan proces.
direct conversion of simple coppice	A transition from low coppice to high forest that does not involve another silvicultural system. The method of direct conversion includes (i) conversion by ageing (conversion by full cessation of low coppice cuttings), (ii) mixed	Direktna konverzija panjače	Konverzija sastojine iz niskog u visoki uzgojni oblik koja ne uključuje druge uzgojne metode. Metoda direktne konverzije uključuje (i) konverziju po dobi (konverziju prestankom sječe panjača), (ii) različite metode

dormancy	A special condition of arrested growth in which the plant and such plant parts as buds and seeds do not begin to grow without special environmental cues.	Dormantnost	Mehanizam zaustavljanja procesa rasta u kojem biljka i dijelovi biljke kao što su pupovi i sjeme ne započinju rast dok se ne ispune okolišni uvjeti
dormant bud	see dormancy		v. dormantnost
epicormic branch	see epicormic shoot		v. lateralni rast
epicormic growth	Growth of lateral buds after the apical bud is damaged	Lateralni rast	Rast postranih pupova potaknut oštećenjem vršnog pupa
epicormic shoot	A shoot arising spontaneously from an adventitious or dormant bud on the stem or branch of a woody plant often following exposure to increased light levels or fire — synonym epicormic shoots, epicormic sprouts, water sprouts	Živić, vodeni izbojak	Izbojak nastao spontano iz adventivnog ili dormantnog pupa na stabljici ili grani drvenaste biljke, čiji je rast često potaknut izravnom Sunčevom svjetlošću ili požarom
extraction trail	see strip road		v. put za izvlačenje, prosjeka
fodder	Coarse food that is composed of entire plants or the leaves and stalks of a cereal crop, and is fed to cattle and horses.	Krmivo	Hrana za stoku koja se sastoji od cijelih biljaka ili listova i stabljiki žitarica, koristi se kao hrana za goveda i konje.
forest stand	a community of trees possessing sufficient uniformity in composition, age, arrangement or condition to be distinguishable from the forest or other growth on adjoining areas, thus forming a temporary silvicultural	Sastojina	dio šume koji se od drugih dijelova šume razlikuje s obzirom na smjesu, dob, prostorni raspored i postanak, tako oblikujući zasebnu cjelinu

	or management entity		
fuel wood	Any wood source that is used, without alteration, as a type of fuel for heating, lighting or cooking purposes. Often called firewood.	Drvo za ogrijev	Bilo koji oblik biomase koji se bez modifikacije koristi kao gorivo za grijanje, rasvjetu ili kuhanje. Naziva se i ogrijevno drvo.
high coppice	see pollarding		v. "sijek u glavu"
high forest	A stand of trees, generally of seedling origin, that normally develop a high, closed canopy.	Šuma visokog uzgojnog oblika (sjemenjača)	Šumska sastojina, uglavnom nastala iz sjemena, razvija se šumu visokog, zatvorenog sklopa.
high forest system	Silvicultural system in which forest is managed on rotation sufficient to produce trees large enough for timber production.	Visoki uzgojni oblik	Sustav uzgajanja šuma (šumskouzgojni oblik) u kojem se gospodari šumama ophodnjom koja zadovoljava potrebe za uzgojem stabala potrebnih dimenzija za drvnu industriju.
indigenous	Native to a specified area or region, not introduced	Autohtono	Autohtona vrsta nekog područja ili regije, nije introducirana
indirect conversion of simple coppice	This method removes all current species and introduces new species to the area.	Indirektna konverzija panjača	Metoda kojom se uklanjaju sve postojeće vrste i introduciraju nove vrste na šumsko područje
introduced tree	An established (not nec...) plant or animal not native	Introducirana biljna	Unesena biljna ili životinjska vrsta koja nije

species	to the ecosystem, region, or country	vrsta	samonikla u određenom ekosustavu, regiji ili zemlji.
invasive tree species	An organism that is nonnative (or alien) to an ecosystem and whose introduction causes or is likely to cause economic or environmental harm or harm to human health = invasive pest species	Invazivna biljna vrsta	Organizam koji nije udomaćen u ekosustavu i čija introdukcija uzrokuje ili će vjerojatno uzrokovati ekonomsku ili okolišnu štetu ili štetu za ljudsko zdravlje = invazivna štetna vrsta
latency	see dormancy		v. dormantnost
latent bud	see dormancy		v. dormantnost
lateral shoot	Lateral means "at the side", "towards the side", "from the side", "axillary", "farther from the midline of the body", "situated towards or at the side of the body". E:... (4) lateral shoot.	Postrani izbojak	Lateralni (postrani) izbojak. Lateralni (koji se nalazi sa strane, po strani; bočni, pobočni, pokrajnji). Lat. lateralis: bočni ≈ latus: bok, strana
layering	The rooting of an undetached branch (= a layer) lying on or partially buried in the soil, which is capable of independent growth after separation from the mother plant.	Razmnožavanje povaljenicama	Zakorijenjivanje neodvojene grane koja leži ili je dijelom prekrivena tlom, koji se razvija samostalno nakon odvajanja od matične biljke.
leading shoot	The leading shoot is the main shoot which develops from the terminal bud at the top of a tree each year.	Glavni izbojak	Provodnica je glavni izbojak koji se svake vegetacijske sezone razvija iz terminalnog (vršnog) pupa na vrhu stabla.
low coppice	see simple coppice		v. regularna panjača

mixed forest	Forest or woodland consisting of different species either between or within specified areas.	Mješovita šuma	Šuma ili šumsko zemljište koje se sastoji od više drvenastih vrsta
monoculture	A stand of a single species, generally even-aged	Monokultura	Sastojina koju čini jedna vrsta drveća, uglavnom jednodobna sastojina
monoculture	the cultivation of a single species crop (dominant species covers more than 90 % of individuals)	Monokultura	uzgoj iste vrste drveća (dominantna vrsta pokriva više od 90 % sastojine)
multi-stemmed tree	"multi-": comb. prefix meaning many	Stablo sa više stabljika	"multi-"; kao prvi dio riječi upućuje na ono što se sastoji od više ili mnogo čega
neglected coppice	see over-aged coppice		v. zastarčene panjače
neglected stools	see overaged coppice		v. zastarčene panjače
over-aged coppice	Coppice woodlands that have been left to grow substantially beyond the normal rotation and developed stools with stems having the characteristic sizes and lengths of high forest trees.	Zastarčene panjače	Sastojine panjača koje su se razvijale duže od normalne ophodne te su razvile panjeve i izbojke sa karakterističnim dimenzijama šume visokog uzgojnog oblika
overmature stand	1. a tree or even-aged stand that has reached that stage of development when it is declining in vigor and health and reaching the end of its natural life span - not nec end of life... 2. a tree or even-aged stand that has begun to lessen in commercial value because of size, age, decay, or other factors	Prezrela sastojina	1. stablo ili jednodobna sastojina koja je postigla razvojni stadij u kojem opadaju fiziološke osobine i približavaju se kraju životnog ciklusa - ne nužno i odumiru... 2. stablo ili jednodobna sastojina čija komercijalna vrijednost opada zbog veličine, dobi, propadanja i drugih faktora

overstood coppice	see over-aged coppice		v. zastarčene panjače
plantation	A stand composed primarily of trees established by planting or artificial seeding —note 1. a plantation may have tree or understory components that have resulted from natural regeneration —note 2. depending on management objectives, a plantation may be pure or mixed species, treated to have uniform or diverse structure and age classes, and have wildlife species commensurate with its stage of development and structure —note 3. plantations may be grown on short rotations for biomass, energy, or fiber production, on rotations of varying length for timber production, or indefinitely for other values	Plantaža	Umjetno podignute sastojine koju uglavnom čine stabla uzgojena sadnjom ili sjetvom šumskog reprodukcijskog materijala -- Napomena 1. Plantaža može sadržavati stabla ili komponente podstojne etaže nastale prirodnom obnovom -- Napomena 2. Sukladno cilju uzgajanja, plantaža može biti čista ili mješovita sastojina, kako bi imala jednoliku ili raznovrsnu strukturu ili dobne razrede, i bioraznolikost razmjernu fazi razvoja i strukturi -- Napomena 3. Plantaže mogu biti gospodarene kratkom ophodnjom za dobivanje biomase, energije ili vlakana, ophodnjom različite duljine za određene drvene proizvode ili neodređeno za druge vrijednosti
pole	A straight, bark-free, tree-length log with one end embedded in the ground that supports power and communication wires, highway sound barriers, and similar structures.	Drveni stup	Ravni, drveni stup bez kore s jednim krajem pričvršćenim za tlo koji služi za držanje električnih ili komunikacijskih vodova, zvučnih barijera za autoceste i slične strukture
pole phase	see pole stage		v. letvik
pole stage	Still-young tree larger than 10 cm dbh, up to about	Letvik	Stabalca prsnog promjera većeg od 10 cm, do 20-23

	20-23 cm dbh.		cm prsnog promjera
pollarding	Cutting back, in a more or less systematic fashion, the crown of a tree, with the object of producing a close head of shoots (a pollard) beyond the reach of browsing animals.	"Sijek u glavu"	Način orezivanja krošnje stabla, više ili manje sustavni način, sa ciljem proizvodnje grupe izbojaka izvan dosega životinjskog brštenja.
preventitious bud	see dormancy		v. dormantnost
provenance	Natural origin of seeds or trees, usually synonymous with "geographic origin", or a plant material having a specific place or origin.	Provenijencija	Provenijancija označava prirodni izvor sjemena ili sadnica, obično sinonim za "geografsko porijeklo", ili za biljni materijal specifičnog lokaliteta ili podrijetla
pruning	The removal, close to the branch collar or flush with the stem, of side branches (live or dead) and multiple leaders from a standing tree —note 1. pruning is generally done on plantation trees to improve the tree or its timber, or on urban and rural trees to improve their aesthetics or health —note 2. green pruning is the removal of live branches, dry pruning is the removal of dead branches, and chemical pruning is the application of chemicals, e.g., plant-growth regulators, to the living tree to kill, suppress, or inhibit lateral shoots	Orezivanje	Uklanjanje, blizu ovratnika grane ili u ravnini sa stablom, bočnih grana (živih ili mrtvih) i više provodnica sa stabla — napomena 1. orezivanje se općenito provodi na stablima u šumskim kulturama, kako bi se poboljšala kvaliteta stabla ili drvnog proizvoda; ili u stablima urbanih i ruralnig sredina za poboljšanje estetske i fiziološke vrijednosti stabla — napomena 2. čišćenje zelenih grana označava uklanjanje zelenih grana, suha rezidba označava uklanjanje mrtvih grana, a kemijska rezidba je primjena kemikalija, npr. regulatora rasta biljaka, na

			živo drvo za ubijanje, suzbijanje ili inhibiranje bočnih izdanaka
pure stand	see monoculture		v. monokultura
regeneration	The natural or artificial process of re-establishing tree cover on forest land.	Obnova šuma	Prirodna ili umjetna obnova šuma na šumskom zemljištu.
root	part of a plant or tree which anchors the plant, captures and transports water and nutrients to the aboveground parts	Korijen	Dio biljke ili stabla koji služi za učvršćivanje u tlo, a iz tla crpi vodu i hranjive tvari te ih provodi u nadzemne dijelove
root sucker	see sucker		v. Izdanak
rotation	the number of years allotted to establish and grow a forest stand to maturity	Ophodnja	Period potreban za osnivanje i rast sastojine do njene zrelosti
rotation age	see rotation period		v. Ophodnja
rotation period	Period of years required to establish and grow timber crops to a specified condition of maturity. Applies only to even-aged management.	Ophodnja	Vremenski period potreban za osnivanje šuma i njihov razvoj do faze zrelosti. Pojam se primjenjuje samo u jednodobnom (regularnom) gospodarenju

			šumama.
seed tree	A tree selected and often reserved for the collection of seed or for natural seeding of a (understocked) regeneration area.	Sjemensko stablo	Stablo koje je odabrano i često izuzeto radi sakupljanja sjemena ili za prirodno pomlađivanje (nedovoljno popunjene) pomladne površine
semi-natural ancient woodland	see virgin forest		v. prašuma
semi-natural forest	see virgin forest		v. prašuma
shelterbelt	see windbreak		v. vjetrozaštitni pojas
shelterwood system	A harvesting system in which most of the trees are felled but some are left to provide protection for the new forest by providing either shade or wind protection.	Pomlađivanje pod zastorom krošanja	Sustav pridobivanja šuma u kojem se većina stabala posječe, ali se neka ostave kao zaštita ponika i pomlatka od sunca i vjetra
shoot	A shoot arising from an adventitious bud at the base of a woody plant that has been cut near the ground. In the case of a sucker, the shoot arises from the root of the plant.	Izbojak	Izbojak nastao iz adventivnog pupa na bazi drvenaste biljke koja je posječena blizu tla. U slučaju izdanka, izbojak se razvija iz korijena biljke.
short-rotation coppice	Production of woody biomass, generally on agricultural lands, by regenerating new stems from the stump or roots after harvesting and relying on	Panjače kratke ophodnje	Proizvodnja drvene biomase, uglavnom na poljoprivrednom zemljištu, regeneracijom iz panjeva ili korijenja nakon sječe, oslanja se na brzi rast, u

	rapid growth, generally over a 1 to 5 years cycle.		ciklusu od 1 do 5 godina
short-wood method	see cut-to-length system		v. sortimentna metoda
shredder	a machine that comminutes biomass into small pieces by crushing wood into small pieces by tearing implements or a ridge shaped disc placed on one or more parallel axles rotating against each other	Iverač	Stroj za usitnjavanje biomase u male dijelove - iverje
shredding	tearing woody material into small pieces using blunt tools	Iveranje	Iveranje drvene biomase pomoću specijalnih strojeva - iverača.
shredding	The repeated removal of side branches on a short cycle, leaving just a tuft at the top of the tree.	Orezivanje donjih grana	Ponavljajući postupak uklanjanja bočnih grana u kratkom ciklusu, ostavljajući samo "čuperak" izbojaka na vrhu stabla.
shrub	small woody plant (ex Genista, etc)	Grm	Drvenasta biljka nižeg rasta (npr. Genista)
shrub	Woody perennial plant, seldom exceeding 3.0 m in height, usually having several persistent woody stem branching from the ground.	Grm	Drvenasta višegodišnja biljka, rijetko viša od 3 metra, sa više debala koja se granaju pri tlu
simple coppice	A coppice system in which all shoots in a stand are cut at each felling, giving even-aged shoots and stands.	Regularna panjača	Način gospodarenja panjačama u kojem se sva stabla posjeku pri sječi, tvoreći sastojinu u kojoj su svi izbojci jednako stari

site index	A species-specific measure of actual or potential forest productivity (site quality, usually for even-aged stands), expressed in terms of the average height of trees included in a specified stand component (defined as a certain number of dominants, codominants, or the largest and tallest trees per unit area) at a specified index or base age — note site index is used as an indicator of site quality	Bonitet staništa	Mjera karakteristična za pojedinu vrstu kojom se opisuje trenutačna ili potencijalna produktivnost sastojine (kvaliteta staništa, obično za jednodobno gospodarenje), izražava se prosječnom visinom stabala u specifičnom dijelu sastojine (definirana kroz broj dominantnih i kodominantnih stabala ili najvećih i najviših stabala po jedinici površine) na specifičnom indeksu ili dobi sastojine -- Napomena: Bonitet staništa koristi se kao indikator kvalitete staništa
site quality class	The maximum quantity of material, of given species, that an area is capable of producing under normal conditions, so long as the factors of the locality remain unchanged.	Bonitetni razred	Označava najveću količinu drvne mase, određene vrste, koje je stanište sposobno proizvesti u normalnim uvjetima, dok god osobine staništa ostaju nepromijenjene
skidroad	see strip road		v. put za izvlačenje, prosjeka
spring	see shoot		v. Izbojak
sprout	see shoot		v. Izbojak
sprouting	Type of asexual vegetative reproduction in which sprouts arise (i) from the side of a stump (developed from dormant buds) or (ii) between the bark and		Vegetativno razmnožavanje (I) izdancima iz bočnih strana panja (razvijeni iz dormantnih pupova) ili (II) između kore i drva, na površini panja (iz adventivnih

	wood, on the surface of the stump (originated from adventitious buds).		pupova)
stand age	the mean age of the dominant and codominant trees in an even-aged stand	Dobni razred	srednja dob dominantnog i kodominantnog stabla u jednodobnoj sastojini
stool	A living stump (capable of) producing coppice shoots.	Panj	Živući panj koji ima sposobnost tjeranja novih izdanaka
stool shoot	1. a shoot or new stem/branch emerging from (near) the base of the plant, especially when the stem has been cut; 2. several stems arising from the same root	Izdanak iz panja	1. izbojak ili nova stabljika/grana koja izbija iz ili blizu panja, posebno kada je stablo posječeno; 2. više izdanaka koji izbijaju iz istog korijena
stool sprout	see stool shoot		v. izdanak iz panja
stored coppice	see over-aged coppice and singling		v. zastarčene panjače
strip road	extraction road (track) in the stand	Put za izvlačenje, prosjeka	put koji služi za izvlačenje drvnih sortimenata iz sastojine
stump	the woody base of the tree that remains upright after the rest of the tree has fallen as a result of decay or rotting or having been cut down. It includes above-ground biomass below the stem, and its underground projection including the taproot. Lateral roots are excluded.	Panj	Drvenasti dio stabla koji ostaje uspravan nakon što stablo se stablo sruši uslijed raspadanja, truleži ili sječe. Uključuje nadzemni dio biomase ispod pridanka/debla i podzemnu projekciju uključujući glavni korijen. Lateralno korijenje ne predstavlja dio panja.

stump	see stool	Panj	v. panj
stump shoot	see stool shoot		v. izdanak iz panja
stump sprout	see stool shoot		v. izdanak iz panja
sucker	A shoot arising below group from the roots some distance from the main stem.	Izdanak	Izbojak koji nastaje iz adventivnog pupa postranog korijenja, podalje od glavne stabljike
taproot	the main descending root of a tree (the dominant root).	Glavni korijen, srčanica	glavni središnji korijen, dominantni korijen
thinning	silvicultural treatment removing a proportion of the trees	Prorijediti, razrijediti	uzgojne mjere kojim se vadi dio stabala
thinning residues	Woody biomass residues originating from thinning operations	Drvni ostatak	Drvena biomasa nastala nakon radova prorjede
topping	cutting off the tops of trees at a predetermined point	Ovršavanje	odrezivanje vrha stabla na predodređenom dijelu
total ash	mass of inorganic residue remaining after combustion of a fuel under specified conditions, typically expressed as a percentage of the mass of dry matter in fuel. NOTE 1: See also extraneous ash and natural ash. NOTE 2: Old term is ash content.	Ukupni pepeo	maseni udio anorganskoga ostatka koji ostaje nakon izgaranja goriva u određenim uvjetima, uobičajeno izražen kao postotak suhe tvari u gorivu
total carbon (C)	content of carbon (C) within moisture free fuel (dry)	Ukupni ugljik (C)	sadržaj ugljika (C) u gorivu bez vlage (suhom)
total hydrogen (H)	content of hydrogen (H) within moisture free fuel (dry)	Ukupni vodik (H)	sadržaj vodika (H) u gorivu bez vlage (suhom)

total nitrogen (N)	content of nitrogen (N) within moisture free fuel (dry)	Ukupni dušik (N)	sadržaj dušika (N) u gorivu bez vlage (suhom)
total oxygen (O)	content of oxygen (O) within moisture free fuel (dry)	Ukupni kisik (O)	sadržaj kisika (O) u gorivu bez vlage (suhom)
total sulphur (S)	content of sulphur (S) within moisture free fuel (dry)	Ukupni sumpor (S)	sadržaj sumpora (S) u gorivu bez vlage (suhom)
vegetative propagation	Nonsexual reproduction	Vegetativna propagacija	v. vegetativno razmnožavanje
vegetative regeneration	Nonsexual reproduction	Vegetativno razmnožavanje	Aseksualno razmnožavanje
vegetative reproduction	see vegetative regeneration	Vegetativna reprodukcija	v. vegetativno razmnožavanje
veteran tree	1. trees of interest biologically, aesthetically or culturally because of their great age; 2. trees in the ancient stage of their life; 3. trees that are old relative to others of the same species.	Monumentalno stablo	1. stablo koje je zbog iznimne starosti od biološkog, estetskog ili kulturološkog interesa; 2. stabla u iznimno kasnoj fazi života (rasta); 3. stabla koja su relativno stara u odnosu na ostala stabla iste vrste
virgin forest	Areas (or forests) that have never been disturbed by human intervention, showing natural development in structure and dynamics. The soil, climate, entire flora and fauna and the life processes have not been disturbed or changed by timber management, cattle grazing, or other direct or indirect anthropogenic influences	Prašuma	Područje (ili šuma) koje nikad nije utjecano ljudskim djelovanjem, a pokazuje karakteristike prirodnog razvoja strukture i dinamike. Tlo, klima, flora, fauna i prirodni procesi nisu poremećeni ili izmijenjeni gospodarenjem šuma, ispašom ili drugim direktnim ili indirektnim antropogenim utjecajem

water shoot	see epicormic shoot		v. lateralni rast (engl. epicormic shoot)
water sprout	see epicormic shoot		v. lateralni rast (engl. epicormic shoot)
weight	SI unit measured in grams	Masa	osnovna jedinica Međunarodnog sustava mjernih jedinica (SI), mjerena u kilogramima
whole tree	felled, undelimited tree, excluding root system	Stablovina	oboreno stablo, bez okresanih grana, bez korijena
whole-tree harvesting	see whole-tree method		v. stablovna metoda
whole-tree method	harvesting method in which full trees including most of above ground stump are removed to roadside for processing and utilization	Stablovna metoda	Metoda pridobivanja drva u kojoj je stablo sa svim nadzemnim dijelovima privučeno na prometnicu radi izrade i iskorištavanja
windbreak	A line of trees or shrubbery planted or manages in such a way as to protect a building or crops, or to alter climate or wind.	Vjetrozaštitni pojas	Jednoredni ili višeredni nasad drveća ili grmlja koji služi za zaštitu građevina ili usjeva, ili za smanjenje negativnog utjecaja klime ili vjetra
wood fuel	biofuel consisting of wood that has not been subject to chemical alteration	Ogrjevno drvo, drvo za ogrijev	Biogorivo koje čini prostorno drvo koje nije kemijski tretirano
wood volume	the amount of wood contained in a tree, stand, or forest, or parts of these, measured in cubic unit, with or without the bark	Obujam drva	količina drva sadržana u stablu, sastojini ili šumi, ili dio nje, mjereno u jedinici volumena, sa ili bez kore
woody biomass	the woody part of biomass from trees and shrubs	Drvena biomasa	Drvenasti dio biomase drveća ili grmlja